

"Oslo år 2010"

Tveita 9. februar 1989

Med forbehold om endringer

SPERRET TIL 9.2.89 kl 1900

Statsminister

Gro Harlem Brundtland

"OSLO år 2010"

Jeg vil gi honnør til Oslo Arbeiderparti for det initiativ de har tatt, for å diskutere dette bysamfunnets fremtid. Vi skal ta oss tid til å tenke gjennom om hvordan et

2

nyfødt barn i dag ville ønske å ha det om 21 år. Hvordan vi vil at samfunnet skal være om to ti-år.

Ideer som fødes i et slikt politisk verksted er viktige bidrag til debatten om hva vi vil og hvorfor. Deretter blir det vår utfordring spre våre tanker og visjoner, slik at vi kan få flertall for de mål vi velger å sette oss.

På Tveita T-banestasjon står det malt med store bokstaver: "Mennesket er til for å tenke og handle". Er ikke det arbeiderbevegelsen i et nøtteskall? Vi vil bruke tanken for å framskaffe visjoner og nye ideer, og handle for å finne løsninger som kan settes ut i livet.

Det er både vår utfordring og vår forpliktelse. Og det er dette "Oslo år 2010" dreier seg om. Oslo Arbeiderparti inviterer til tankekraft og idédugnad.

Nils Collet Vogt sier i sin 1.mai-sang, om "vårt jordeliv":

"Vi vil leve det solfylt og rikt,
som det sømmer seg menneskets ætt.
For det er ikke bare vår rett,
det er også vår krevende plikt."

Drømmen om et annerledes og bedre samfunn, var drivkraften som skapte arbeiderbevegelsen. Vår bevegelse ble et resultat av denne drømmen, - og ble den sterkeste samfunnsomformende kraft i vår tid.

Det er denne tradisjonen Oslo Arbeiderparti nå bærer videre med sitt debatt-opplegg.

Mange må trekkes med i debatten om fremtidens samfunn. Vi må få de unge med i samtalen om morgendagen. Hvilke tanker har de unge om morgendagen? Uten de unges engasjement for våre verdier, vil vi heller ikke ha styrke til å føre drømmer og ideer ut i praktisk politikk.

Selve drivkraften bak ønsket om å forandre samfunnet er jo nettopp menneskets behov. Debattopplegget tar opp menneskene hverdag, liv og muligheter.

Vi må få nytt liv i de mulighetene som ligger i samvirkeløsningene, i nærmiljøet, organisasjonene og på arbeidsplassene. Tanker Gudrun Eckblad fører videre i sitt innlegg i studieheftet, "Rapport fra en mulig fremtid". Hennes

stikkord er helhetstanken. Det er ideer vi bør spinne videre på.

Storbyen har sine egne kvaliteter og problemer som krever sine egne svar. Vi ønsker oss både storbyens puls og småbyens nærhet.

Byen har muligheter til å være et menneskelig fellesskap som gir nærhet. Men ofte oppleves kanskje tilhørighet og menneskelig nærhet sterkere i en bygdegrend enn i en drabantby. Byens nærhet oppleves av mange som anonym, og ikke som noe trygt. Hvordan kan vi bruke muligheten som ligger i bysamfunnet og stimulere til løsninger som bedre kan utløse det nære menneskelige fellesskap ?

6

La oss bruke tankekraften og slippe ideene fri, mobilisere til dugnad og forme nye løsninger. Løsninger som ivaretar fellesskapet, solidariteten og likeverdet.

Den aller største utfordringen for vår tankekraft og handlekraft er innsikten vi nå har i sammenhengen mellom miljø og utvikling. Perspektivene er i virkeligheten like revolusjonerende som de store oppdagelsene var i sin samtid. Snur vi ikke utviklingen, blir 1990-årene det ti-året da vi tapte kampen om miljøet og fremtiden. Ikke minst skylder vi våre barn - den generasjonen som skal arve jorden - at vi snur utviklingen og vinner kampen om miljøet.

Vi må mobilisere politisk ansvar og styring, forpliktende internasjonalt samarbeid og innsats fra hver enkelt av oss. I

byene ser vi enda klarere enn ellers at hvis den enkelte handler etter eget ønske, vil det ramme oss alle.

Vi vet at det er mye som er knyttet til selve trafikken. Eksosen som river i nesa på Rådhusplassen gir ikke bare ubehag, men også helseskader. Det kaller på nye ideer for transportløsninger i en storby, slik Bernt Bull skriver om i sitt innlegg.

Jeg husker selv fra min ungdomstid i 60-årene trolleybussene som gikk med elektrisitet og de mange trikkene. Trikkeskinner ble fjernet og trolleybussene lagt ned. Trolleybussene ble erstattet med dieseldrevne busser. Den gangen ante man nok lite av konsekvensene og hvilke forurensninger det medførte.

I dag må vi finne løsninger for mer miljøvennlige framkomstmidler. Jeg har merket meg at Bernt Bull gjenskaper ideen om trolleybussen. Det bør ikke være noen utopi.

Kollektivtrafikken har fremtiden for seg. La oss utvikle den slik at den slår bilen i hastighet, og konkurrerer med den i smidighet.

Vi må heller ikke avvise Eysteins Husebys drømmer om "tråkkalléer" for sykler, vannveier for båter og rullende fortauer som romantikk og utopi.

I fjorårets Barnetimebok skriver 16-årige Marianne Bø: "Miljøvern er ikke bare vern om natur. Men også av miljøet oss mennesker imellom."

Rammene vi legger for barnas liv er grunnleggende. Hvordan sikrer vi deres livsutfoldelse, trygghet og vilkår i et samfunn der både mor og far skal ha mulighet til å kombinere yrkesliv og familieliv?

Gudrun Eckblad gjør seg interessante tankeeksperiment her, om et bysamfunn med bolig, arbeid og skole som rammene rundt nærmiljøet. Hun kaller det BAS-husene (bolig, arbeid og skole).

I dag lyder slike tanker kanskje som romantiske visjoner, om 21 år kan det være en av de valgmulighetene unge familier har når de skal stifte bo og skape et fellesskap preget av nærhet.

Og skal vi ikke trekke de eldre inn og knytte kontakten mellom generasjonene? Da gir vi også de eldre større mulighet for å delta aktivt. De har mye å gi - og vi trenger dem.

Både Gro Balas og Rune Gerhardsen skriver om sin hverdag som eldre kvinne og mann. Rune skriver om jenta i nabohuset som stikker innom hver dag og om hennes klassekamerater som vasker, ordner huset og går ærender. Gro skriver om "pensjonistbedriftene" og "servicesentraler" der de eldre selv kan forsyne samfunnet med sine kunnskaper og ressurser så lenge de selv orker. Hun skriver om egen eldrebolig og bofellesskap, om en felles alarmsentral for Oslo.

Det er drømmer om omsorg for hverandre, en hjelpende hånd i hverdagen, tryggheten i at det offentlige stiller opp når det trengs og fellesskapet ved å bo sammen med venner.

Vi hadde et samfunn der den enkelte måtte ta vare på seg selv og var overlatt til sin skjebne. Det var et usolidarisk samfunn med lite felles ansvar. Det som var av hjelp og støtte var i familie og i nabolag.

Arbeiderbevegelsen skapte velferdsamfunnet. Staten og kommunen kom inn for å hjelpe de eldre til trygghet og omsorg. Vi fikk etterhvert vi spesialisering i stadig flere profesjoner. I dag preget profesjoner og kampen mellom profesjonene alt for mye av debatten, av og til slik at de som trenger omsorg synes å komme i annen rekke. Her trenger vi en ny ånd som setter brukeren i sentrum. Vi kan ikke fortsette en utvikling der yrkesgrupper gis enerett på omsorg.

Men vi vil ikke tilbake til det samfunnet der den enkelte eller de aller nærmeste sto alene om omsorgen. Vi må utløse

krefter for samhandling og samvirke - mellom den formelle og den uformelle omsorgen. Slik kan vi skape nye løsninger som sikrer både nærhet, hjelp og trygghet for de som trenger det.

Et slikt samarbeid må vi også få mellom generasjonene. Forleden ba Tveita Ungdomsklubb meg skrive om eldreomsorgen til en avis de arbeider med. Det vitner om at de unge er opptatt av de eldres situasjon og gjerne vil gi sin hjelp for bedre velferd.

Ser vi ikke her muligheter som peker fram mot en politikk for en ny tid? Løsninger som gir oppgaver, ansvar og muligheter for de unge. Vi må skape et samfunn som er godt å vokse opp i, men også et samfunn de unge kan vokse inn i. Gjennom utfordringer og ansvar, i samspill med andre generasjoner.

Vi må ikke la vår egen fantasi og evne til nytenkning sette grenser for hva vi kan oppnå. Dagens velferdssamfunn var også en visjon, i sin tid.

Arbeiderpartiet har alltid vært optimistisk. Troen på at det nytter å forandre, er sterk. Vi har gjennom vår historie vist at "tro kan flytte fjell", når drømmen omsettes i aktiv politisk handling.

Olav Duun skriver i Juvik-folket om Odin. Han var edslet til å bli dikter, men valgte å bli kommunalpolitiker - fordi, som han sier: "Jeg vil dikte bygda. Jeg vil gjøre noe med den. Jeg vil gjøre den annerledes".

Oslo Arbeiderparti inviterer til å dikte byen. Til å gjøre den annerledes. I det ligger et håp om og en tro på en bedre by å bo og jobbe i - leve i.

13

Tar vi utgangspunkt i folks dagligliv og hverdagsbehov, forstår vi lettere at vi må se utviklingen i sammenheng. Morgendagens samfunn krever større evne til å se helheten. Forstå at utviklingen på ett område, utløser krav om nye løsninger også på andre felt. Det krever vilje til nytenkning og større ansvar for en fremtid vi alle deler.

Som sosialdemokrater tror vi ikke at vi noen gang når det endelige målet for samfunnsutviklingen. Et samfunn står aldri i stille. Tvert i mot vil det alltid være i forandring.

Et samfunn i forandring og utvikling, krever også at våre egne verktøy fornyes og moderniseres. Solidaritetens og felleskapets ide må stadig gjøres levende. Slik kan vi møte de nye hverdagsbehovene for å utløse nye krefter, skape nye muligheter og større frihet.

15

Jeg ønsker lykke til med dette arbeidet, og håper den vil engasjere mange og trekke mange med i aktivt politisk arbeid.

La oss på denne måten legge grunnlaget for å gjøre Oslo til det byen burde være: Et utstillingsvindu for sosialdemokratisk politikk.